

Mere blomstrende natur i roughen?

Alle kan lide at se vilde blomster blomstre, se sommerfugle blafre, høre summende bier og græshoppers sang og vide en lærkerede! Golfspillere er ingen undtagelse. Hvad ser spillerne ofte, når de vandrer fra hul til næste udspilssted? Dynen af grønt eller vissent græs uden lyde, bortset fra pibende mus, der futter af sted under græsdynerne. Kan *det* være anderledes?

Af Anna Bodil Hald Natur & Landbrug ApS, www.natlan.dk

Golfbaner anlægges normalt på tidligere landbrugsjord. Det betyder, at muldjorden er mættet med fosfor og har et højt kvælstof niveau. Det er godt for landbrugsafgrøder, og det er OK for græsset i fairway, men det er gift for den natur, der kunne være i roughen og andre steder uden for selve banen.

Kvælstof kan mange steder let udvaskes, hvorimod fosfors veje er mere komplekse. Hvis golfbanen er etableret på marginale landbrugsjorder med sandbund, udvaskes næringsstoffer hurtigere end på lerjord, og jordens surhedsgrad falder. Det er til fordel for mere biodiversitet, da gruppen af naturlige arter knyttet til næringsfattige forhold kan etablere sig her.

En alsidig natur forudsætter næringsfattige forhold og sollys til jordbunden

Hvis golfklubben vil byde på andet end græsdyner i roughen, skal man især have følgende forhold for øje:

1. Produktionsniveauet skal være lavt
2. Biomassen af græsser skal holdes under kontrol
3. Vissent løv i store mængder er bandlyst
4. Man skal finde de optimale steder til genopretning
5. Først skal man bekæmpe de naturmæssigt uønskede arter og derefter fremme de ønskede
6. Metoder, tidspunkt og hyppighed for aktivitet afhænger af hvor i genopretningsprocessen man er;
7. Husk at tænke i variation
8. Naturplejeaktiviteter skal planlægges
9. Naturforbedringer tager tid.

Produktionsniveauet skal være lavt

Hvorfor næringsniveauet ofte skal reduceres. Det kan kun gøres gennem høst af biomasse. Vi har primært tal fra lavbundslande. Her fjernes flere næringsstoffer med to slæt end med ét slæt, og slættidspunkt skal tilpasses lokaliteten.

Hvis her blev plejet, kunne der fremtrylles et flot overdrev med blomster og sommerfugle.

På næringsrige arealer er slæt så tidligt som i maj/juni mere fremmede for biodiversitet end et senere slæt, og her bør 1. slæt lægges tidligt. Næringsstofferne bliver kun fjernet, hvis materialet fjernes, og det skal være så hurtigt som muligt efter slåning. En mulighed er wrapphø til salg.

Biomassen af græsser, der kvæler alt andet, skal holdes under kontrol
Hvis der ikke er mulighed for at få fjernet biomassen, er det næstbedste at afpudse tidligt, dvs. i maj/juni eller når vild kør-

vel begynder at blomstre. Herved tages toppen af græsvæksten og den biomasse, der slås af, forhindres i at producere ny biomasse. Denne form for pleje genererer åben bund til etablering af nye arter, men ved afpudsning fjernes ingen næringsstoffer

Vissent løv i store mængder er bandlyst

Slåning tidligt og flere gange forhindrer, at der akkumuleres vissent græsløv til næste forår. Vissent løv hæmmer planternes spiring og etablering. En mulighed på arealer med meget vissent biomasse er en hurtig medvindsafbrænding om foråret, men husk at advisere brandvæsen og at kontakte kommunen inden afbrænding.

Man skal finde de optimale steder til genopretning

Det er ikke alle steder, at det er umagen værd at forsøge at ændre en rough med græsdyne til et naturområde med flere blomstrende plantearter. Det er heller ikke sikkert, at der er ressourcer til det. Derfor skal man vælge sine steder til genopretning med omhu. Det gøres ved at se på mængden af biomasse, og evt. tilstedeværelse af arter som lancet vejbred, almindelig røllike og prikbladet perikon. Det er nogle af de første til at rykke ind, når næringsniveauet falder.

Det er en god ide at kigge efter på bakketoppe og på den øvre del af syd- eller vestvendte skrænter. Her går udvaskningen af næringsstoffer hurtigst, og her er udtørringen med til at stresser de mest konkurrencesterke arter. Her vil genopretningen også komme de varmeelskende insekter og fugle mest til gode.

Høst af hø eller wrap i roughen er en god metode til at fjerne næringsstoffer og derved fremme naturen. Jo mere produktivt jo tidligere skal der høstes.

Først bekæmpes de naturmæssigt uønskede og bagefter fremmes de ønskede arter

Mange er tilbøjelige til at udsætte slåning, hvis der står enkelte uønskede planter i blomst. Gør det ikke. De fleste plantearter, der er relevante på golfbaner, sætter nye blomsterstængler efter slåning.

Ved naturgenopretning skal man fokusere på først at bekæmpe de naturmæssigt uønskede arter og derefter fremme de ønskede. Danmarks Miljøundersøgelser har rangordnet arterne, så man kan se, hvad der er ønsket henholdsvis uønsket. Uønskede ar-

BUNKEREN ?

**Problem for nogen
– en udfordring for andre ...**

BILTIME GRAFISK DESIGN - 25 70 00 96

*Med mere end 25 års erfaring indenfor
produktion af rengørings-, affedtnings- og special-
produkter til stort set alle brancher er
FR Kemi en yderst erfaren samarbejdspartner.
Vi er kendt for god kvalitet,
hurtige leverancer og ikke mindst god service.*

♦ Rengøringsmidler	♦ Håndrensemidler
♦ Svanemærkede Produkter	♦ Aerosoler
♦ Affedtningsmidler	♦ Specialprodukter
♦ Organiske Opløsningsmidler	♦ Papirvarer
♦ Bilvask- og Bileplejemidler	♦ Diverse Rengørings-tilbehør
♦ Shampoo og flydende Håndsæbe	♦ Private Label Produktion

FR KEMI ApS

Tåstruphøj 36
4300 Holbæk
Tlf. 59 43 55 03

www.fr-kemi.dk

♦ **din leverandør**
♦ **til det meste**
♦ **og de fleste**

ter som grå bynke, stor nælde, pastinak, vild kørvel og draphavre skal reduceres i omfang ved at slå tidligt og ofte. Først når disse arter er godt på retræte, kan man tænke på, at de ønskede arter skal have mulighed for at sætte frø og formere sig. Indtil da handler det om at have åben og solbeskinnet bund, hvor også frø af arter udefra kan spire.

Metoder, tidspunkt og hyppighed for indgreb

Det afhænger af, hvor i genopretningsprocessen man er. Biomassen mindskes efterhånden som næringsstoffer fjernes, og jo mindre biomasse, jo senere og mindre hyppigt skal man slå.

På den magre jord kan man nøjes med at slå området hvert 3.-5. år. Hvis man følger udviklingen af arterne med fotos eller planteregistreringer, får man hurtigt en god fornemmelse for, hvad der fungerer, og hvad der ikke gør. Alfa og omega er at vælge steder med et godt naturpotentiale.

At tænke i variation er vigtigt

Alt skal ikke klippes samtidigt. Især når sommerfugle indfinder sig, er det vigtigt med en mosaikstruktur i vegetationen.

Mere blomstrende natur i roughen er muligt, men hvordan?

Nogle sommerfugle overvintrer på visne strå og kan tilgodeses med områder, hvor slåningshyppigheden er lav.

Det er vigtigt hvert år at gennemgå områderne. Et tilsyneladende genoprettet areal kan pludselig lægge sig en græsdyne til.

Naturpleje skal planlægges

Der planlægges og justeres ud fra erfa-

ringer de foregående år, så man ikke halser bagefter, når græsdyne ligger der.

Naturforbedringer tager tid

Det er vigtigt at gøre sig klart, at naturforbedringer tager tid. Men jo bedre potentialet er, og jo bedre prioritering ved valg af fokusarealer, jo hurtigere går det. ■

Slået

Uslået

Samme område som i figur 4 – nu 10 år senere med to årlige afpudsninger. Første afpudsning når kørvel begynder at blomstre i maj/juni og anden afpudsning i september. Feltet til venstre blev kun slået i september og feltet til højre blev ikke slået.

Et område domineret af vild kørvel og draphavre blev afpudset første gang i maj/juni 1995 med slagleklipper.

Tema:

Flersidig brug af golfbaner

Mere blomstrende natur i rough

DGA·Demo 2012

Kommunale golfbaner

Multifunktionelle golfbaner

